

ПАВЛО ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ: РЕЦЕПЦІЯ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

22-23 жовтня 2009 р. у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара відбулася II всеукраїнська наукова конференція, присвячена творчості видатного прозаїка ХХ ст. Павла Загребельного і приурочена до 85-річчя від дня його народження. Науковий форум був організований спільними зусиллями викладачів кафедри української літератури ДНУ та вчених Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

Тема конференції – “Павло Загребельний: рецепція і інтерпретація” – викликала широкий резонанс у наукових колах. У її роботі взяли участь літературознавці з різних регіонів України. Пленарне засідання конференції відкрили ректор Дніпропетровського національного університету акад. *М. Поляков* та завідувач кафедри української літератури ДНУ *Н. Олійник*, у виступах яких оприявнювалися значущість творчості Загребельного у вітчизняному літературному дискурсі, феноменальність його непересічної особистості, роль Дніпропетровського університету в її формуванні. *М. Поляков* висловив слова пошани дружині письменника *Еллі Михайлівні Загребельній* і вручив квіти присутній на конференції її сестрі *Інні Михайлівні Щербань*.

Пленарне засідання було відкрите доповіддю *І. Павлюка* (Київ) “Дискурс поезії у творчості Павла Загребельного”. Інформаційно насиченими були доповіді, виголошені *А. Шпиталем* (Київ) “Причини і початок Хмельниччини у творах діаспорних авторів і романі “Я, Богдан” П. Загребельного”, *Т. Конончук* (Київ), у якій розглянуто художню історіографію 1930-х років у творах прозаїка, *Л. Тарнашинською* (Київ) “Дискусія щодо художньо-стильових пошуків українських шістдесятників на сторінках “Літературної газети” / “Літературної України” в період редакторства П. Загребельного (1961-1963)”, *Н. Заверталюк* (Дніпропетровськ) “Дефініція бездуховності в збірці “Неймовірні оповідання” П. Загребельного” та ін.

На конференції працювали секції “Я обираю великі душі, які сяють нам тисячоліття”, “Мистецтво писати романи”, “Творчість П. Загребельного в контексті української та світової літератури”, “Поетика тексту П. Загребельного”, напрямок роботи яких був зорієнтований на проблеми інтерпретації культурософської, історичної проблематики, стильових особливостей романів письменника. Привернули увагу літературознавчі доповіді *О. Стадніченко* “Інтерпретація проблеми розвитку української державності в публіцистиці Павла Загребельного (2000-ні роки)”, *І. Цюп’як* “Своєрідність втілення комічного в романі “Стовпо-творіння” П. Загребельного”, *К. Ульянової* “Публіцистика П. Загребельного: прагматика заголовка”, *Л. Ромас* “Роль хронотопу в розкритті феномена душі в романі “Тисячолітній Миколай” П. Загребельного”, *Т. Голованя* “Левине серце: авторські стратегії письма”, *Н. Олійник* “Своєрідність просторової організації сюжету в романі П. Загребельного “Брухт”, *Н. Мисливець* “Структура сатиричного тексту роману “Брухт” Загребельного”, *Н. Дашко* “Психологічний вимір міста в романі П. Загребельного “Юлія, або запрошення до самовбивства”, *Л. Кулакевич*, присвячена осмисленню філософії смерті в цьому ж творі прозаїка, *О. Шаф* та *Ю. Скрипник* “Переосмислення гендерних стереотипів у романі “Свпраксія” П. Загребельного”, *І. Кропивко* “Засоби творення комічного в “Неймовірних оповіданнях” П. Загребельного”, *С. Нечипоренко* “Інтерпретація феномена самотності в романі “Юлія, або запрошення до самовбивства”, *К. Котенко* про образ жінки як утілення ідеалу вічності в цьому ж творі та ін. У роботі секційних засідань брали участь не лише досвідчені науковці, а й аспіранти та магістранти, чії дисертаційні та дипломні дослідження присвячені творчості українського письменника.

Для учасників, гостей конференції, студентів були продемонстровані фільм “Далекий, мов зоря, близький, як промінь сонця”, створений фахівцями Інформаційного агентства та факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ у 2005 році на основі матеріалів зустрічі науковців кафедри української літератури з родиною Загребельних, та фрагменти з фільму, присвяченого зустрічі вдови письменника *Е. М. Загребельної* зі студентами й викладачами факультету у травні 2009 року, підготовленого працівниками прес-центру ДНУ. У перерві між пленарним та секційним засіданнями учасники й гості конференції переглянули виставу “І диво це ніколи не закінчується і не переводиться...” за мотивами творів П. Загребельного, підготовлену студентським театром “Відлуння” факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства (керівник – доц. *О. Гонюк*). У першому корпусі ДНУ учасники конференції оглянули виставку ужитково-декоративного мистецтва та аудиторію імені Павла Загребельного, в експозиції якої – особисті речі письменника, випускника Дніпропетровського університету, копії документів, пов’язаних із періодом його життя в Дніпропетровську, автографи його романів, світлини, у різний час передані родинно

Загребельних, його книжки та портрет, створений за життя письменника доц. Е. Семешком, а також наукові праці студентів та викладачів університету, присвячені дослідженню творчості Майстра.

Плідний науковий діалог, осмислення ще недостатньо відомих сторінок життя письменника та аспектів його творчості, що відбувалися в теплій, майже родинній, аурі загребельнівської аудиторії, стали своєрідним підбиттям підсумків конференції й одночасно окресленням нових дослідницьких перспектив вивчення прозового доробку Павла Архиповича Загребельного.

Нінель Заверталюк, Ольга Шаф

Отримано 16.11.2009 р.

м. Київ ■

КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА М. ДРАЙ-ХМАРИ

У Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка 9-10 жовтня 2009 р. проходила міжнародна науково-теоретична конференція "Творчість Михайла Драй-Хмари в контексті неокласичних тенденцій у світовій літературі".

Учасників та гостей конференції привітали завідувач кафедри журналістики *О. Рарицький*, ректор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка *О. Завальнюк* й ініціатор проведення конференції та встановлення пам'ятника М. Драй-Хмарі професор кафедри журналістики *М. Васьків*.

У перший день роботи конференції на пленарному засіданні було заслухано та обговорено доповіді *О. Завальнюка* (Кам'янець-Подільський) "Михайло Драй-Хмара: кам'янецькі сторінки біографії", *О. Харлан* (Бердянськ) "Повсякденність крізь призму вічності: один тиждень з життя Михайла Драй-Хмари", *Ю. Коваліва* (Київ) "Полістильні параметри "неокласичної" лірики М.Драй-Хмари", *Н. Колошук* (Луцьк) "Метаморфози лебеда: образно-символічний зв'язок сонета М.Драй-Хмари "Лебеді" з "Лебедем" Р.М. Рільке", *О. Багана* (Дрогобич) "Трансформація неокласичної естетики у творчості письменників-вісниківів".

Робота конференції проходила в семи секціях, у яких було виголошено велику кількість доповідей, що заслуговують на особливу увагу. Так, *О. Борзенко* (Харків) у своїй доповіді на тему "Неокласичні тенденції в ранній поезії Лесі Українки" зупинився на своєрідності використання поетесою античного культурного коду. Пожвавлена увага до неокласиків спостерігалась у виступах дослідників секції "Творчість українських неокласиків 1920-х – поч. 1930-х років: мотиви, образи, тропіка, версифікація" – *В. Саралин* (Полтава) "Екзотика великих культур" у поезії Юрія Клена: своєрідність мотиву конкістадорства", *Н. Янкової* (Київ) "Психологізм новел О. Бургардта", *О. Кудряшової* (Київ) "Артистичний вірш Миколи Зерова". *О. Черевченко* (Умань) у доповіді "Філософсько-естетична концепція образу міста у творчому доробку українських неокласиків" розглянув питання урбаністичної лексики як естетичного феномену українського поетичного мовлення 1910-1930-х рр. та її осмислення у творчому доробку київських неокласиків.

Особливістю конференції в Кам'янці-Подільському стала посилена увага дослідників до літературознавчого та літературно-критичного доробку М. Драй-Хмари. З доповідями виступили *В. Біляцька* та *О. Тішкіна* (Дніпропетровськ), які намагалися розкрити філософський аспект художнього часу як важливого сюжетного й змістового чинника у творенні моделі системи образів оповідань Л. Яновської "Злодійка Оксана", "Смерть Макарихи", "Зарік Горпини", "Душа", "Горе". *І. Онікієнко* (Кривий Ріг) проаналізувала епістолярну спадщину М. Драй-Хмари, адресовану родині з колимського заслання, і визначила її як звинувачення радянській тоталітарній системі у знищенні природного історико-культурного шляху розвитку української нації. *В. Колкутіна* (Одеса) запропонувала доповідь "До питання компаративного аналізу літературно-критичних праць М. Драй-Хмари та Д. Донцова: лесезнавчий аспект", у якій зробила спробу компаративного аналізу літературно-критичних студій М. Драй-Хмари та Д. Донцова про постать і творчість Лесі Українки.

Конференція в Кам'янці-Подільському знайшла відгук у вчених різних міст України та за її межами. Так, *Г. Школа* (Бердянськ) запропонувала тему "Міфічна символіка творів Михайла Драй-Хмари (лінгвістичний аспект)"; *О. Грудко* (Бендери) – "Етюди раннього періоду творів Івана Драча"; *О. Мудрак* (Київ) – "Лібідозні та сублімативні проєкції еротичної лірики"; *А. Третяченко* (Тирасполь) – "Жанрово-тематичне розмаїття творчої спадщини Володимира Підпалого"; *І. Набитович* (Люблін) – "Творчість Максима Богдановича в літературно-критичній та перекладацькій рецепції Михайла Драй-Хмари"; *Г. Райбедюк* (Ізмаїл) – "Національна самототожність Павла Филиповича"; *Я. Поліщук* (Краків) – "Художній світ Казимежа Тетмаєра в українській інтерпретації".

У сквері університету відбулось урочисте відкриття пам'ятника М. Драй-Хмарі. Перед гостями та учасниками конференції виступили міський голова Кам'янця-Подільського *А. Нестерук*, голова Кам'янець-Подільської райдержадміністрації *Р. Ярема*, ректор університету *О. Завальнюк* та земляки поета з Чорнобаївського району (Черкаська область) і безпосередньо з його малої батьківщини – села Малі Канівці.